

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Augustini in euangelium secundum Iohannem sermones
CXXIII - Cod. Aug. perg. 47**

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Sermo CXX

[urn:nbn:de:bsz:31-64194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-64194)

ac&um. degenerantes a uino patriarcharum & prophetarum. & tamquam
depleno uase de iniquitate mundi huius impl&u. cor habentes uelut spo-
gram cauernosis quodammodo atq. tortuosis latibulis fraudulentum,
hyssopum autem cui circumposuerunt spongram ac&o plenam. qm
herba est humilis & pectus purgat. ipsius xpi humilitatem congruenter
accipimus. quam circumdederunt & se circum uenisse putauerunt,
unde est illud in psalmo; asperges me hyssopo & mundabor. xpi namq.
humilitate mundamur. quia nisi humiliasset sem& ipsum factus oboedi-
ens usq. ad mortem crucis. Non utiq. sanguis eius in peccatorum remissi-
onem. hoc est in nostram mundationem fuisse effusus. nec moueat quo-
modo spongram ori eius potuerint ad mouere. qui in cruce fuerat ex-
altatus a terra. Sicut enim apud alios euangelistas legitur quod hic pre-
ter misit. in harundine est factum ut in spongia talis potus ad crucis sub-
limia leuaretur; per harundinem uero scriptura significabatur. quae im-
plebatur hoc facto. Sicut enim lingua dicitur uel greca uel latina uel
alia quae lib& sonum significans quae lingua promittit. Sicut harundo dici
potest littera quae harundine scribitur; sed sonos significantes uocis
humanae usitatissime dicimus linguas. scripturam uero harundinem
dici quominus est usitatum. eo magis est mystice figuratum; faciebat
ista populus impius. patiebatur ista misericors xpi; qui faciebat quid
facere & nesciebat. qui patiebatur autem non solum quid fieret & cur fi-
eret & sciebat. uerum & iam de male facientibus bene ipse faciebat. cum
ergo accepisset ih& ac&um dixit. consummatum est. quid nisi quod pro-
ph&ia tanto ante praedixerat. Deinde quia nihil remanserat quod ante
quam moreretur fieri adhuc oporteret. tamquam ille qui potestatem
habebat ponendi animam suam & iterum sumendiam. per actis omni-
bus quae ut peragebantur expectabat. Inclinato capite tradidit spm.
Quis ita dormit quando uoluerit. sicut ih& mortuus est quando uoluit;
quis ita uestem ponit quando uoluerit. sicut se carne exiit quando uolu-
it; quis ita cum uoluerit abit. quomodo cum uoluit obit. Quanta spe-
randa uel timenda potestas est iudicantis. si apparuit tanta morientis.
**INCIPIT SERMO CXX DE EO QUOD DICIT. IUDAEI ERGO
QM PARASCEUE ERAT UT NON REMANERENT IN CRU-
CE CORPORA SABBATO. USQ. AD. NONDUM ENIM SCIE-
BANT SCRIPTURAM QUIA OPORTET EUM RESURGERE.**

Postea quam dñs ih& per actis omnibus quae ante suam mortem per-

|

agi oportere praesciebat. quando uoluit tradidit spm; quae deinde se-
 quuta sint. euangelista narrante uideant. Judaei ergo inquit qm̄ pa-
 rasceue erat. ut non remaneret in cruce corpora sabbato. erat enim mag-
 nus dies ille sabbati. rogauerunt pilatum ut frangerentur eorum crura
 & tollerentur; non crura tollerentur. sed hi quibus ideo frangebantur
 ut moxerentur & auferrentur ex ligno. ne pendent in crucibus magnū
 diem festum sui diurni cruciatus horrore foederent. Uenerunt ergo mi-
 lites & primi quidem frangerunt crura & alterius qui crucifixus est cū eo.
 Ad ihm̄ autem cum uenissent. ut uiderunt eum iam mortuum. non frange-
 runt eius crura. sed unus militum lancea latus eius aperuit & continuo
 exiit sanguis & aqua. uigilanti uerbo euangelista usus est. ut non dice-
 ret. latus eius percussit. aut uulnerauit. aut quid aliud. sed aperuit. ut
 illic quodammodo uitae ostium panderetur. unde sacramenta ecclesiae
 manauerunt. sine quibus ad uitam quae uera uita est non intratur; ille
 sanguis in remissionem fusus est peccatorum. aqua illa salutem tempe-
 rat poculum; haec & lauachrum praestat & potum; hoc praenuntiabat
 quod noe in lateae arcae ostium facere iussus est. qua intrarent anima-
 lia quae non erant diluuii peritura quibus praefigurabatur ecclesia;
 propter hoc prima mulier facta est de uirilate dormientis & appella-
 ta est uita. materq. uiuorum; magnum quippe significauit bonum. an-
 te magnum praeuaricationis malum; hic secundus adam inclinato capi-
 te in cruce dormiuit. ut inde formaretur ei coniux quod de lateae dor-
 mientis effluxit; O mors unde mortui reuiuiscunt. quid isto sangui-
 ne mundius. quid uulnere isto salubrius. & qui uidit inquit. testimoni-
 um perhibuit & uerum est eius testimonium. & ille scit quia uera dicit
 ut & uos credatis. non dixit. ut & uos sciatis. sed ut credatis; scit enim
 qui uidit. cuius credat testimonio qui non uidit; magis autem ad fidē
 credere pertinet. quam uidere; nam quid est aliud credere. quam fi-
 dem accommodare. facta sunt enim haec inquit. ut scriptura impleretur.
 os non comminuetur ex eo. & iterum alia scriptura dicit. uidebunt in
 quem confixerunt. Duo testimonia descripturis reddidit singulis
 rebus. quas factas fuisse narrauit; nam quia dixerat. Ad ihm̄ autem cū
 uenissent. ut uiderunt eum iam mortuum. non frangerunt eius crura.
 ad hoc pertinet testimonium. os non comminuetur ex eo; quod precep-
 tum est eis qui caelebrae pascha iussi sunt ouis immolatione in uulnere
 lege. quae dominicae passionis umbra praecesserat. unde pascha nrm̄
 immolatus est xps. De quo & esaias propheta praedixerat. sicut ouis.

ad immolandum ductus est; item quia subiunxerat dicens. sed unus
militum lancea latius eius aperuit. ad hoc pertinet alterum testimonium.
- uidebunt in quem confixerunt? ubi promissus est xpi in ea qua crucifi-
xus est carne uenturus. Post haec autem rogauit pilatum ioseph abari-
mathia. eo quod esset discipulus ihu. ut tolleretur corpus ihu. & permisit pila-
tus. uenit ergo & tulit corpus ihu. uenit autem & nichodemus qui ue-
nerat ad ihm nocte primum. ferens mixturam myrrae & aloes quasi li-
bras centum; non ita distinguendum est ut dicamus. primum ferens
mixturam myrrae. sed ut quod dictum est. primum. ad superiorē sen-
sum pertineat. uenerat enim ad ihm nichodemus nocte primum. quod
idem iohannes narrauit in prioribus euangelii sui partibus; hic ergo in-
tellegendum est ad ihm non tunc solum. sed tunc primum uenisse nicho-
demum. uenisse autem postea ut fieret audiendo discipulus. quod cer-
te modo in reuelatione corporis beatissimi stephani fere omnibus gentibus
declaratur; acceperunt ergo corpus ihu & ligauerunt illud linteis cum
aromatibus. sicut mos iudaeis est sepelire; non mihi uideatur euangelista
frustra dicere uoluisse. sicut mos iudaeis est sepelire; ita quippe nisi illor-
um ammonuit in huiusmodi officii quae mortuis exhibentur. mos enim cuiusq;
gentis esse seruandum. erat autem in loco ubi crucifixus est hortus & in
horto monumentum nouum in quo nondum quisquam positus erat;
sicut in mariae uirginis utero nemo ante illum. nemo post illum concep-
tus est. ita in hoc monumento nemo ante illum. nemo post illum sepultus
est; ibi ergo propter parasceue iudaeorum quia iuxta erat monumentum.
posuerunt ihm. acceleratam uult intellegi sepulturam. ne ad uesperas
ceret. quando iam propter parasceuen quam cenam puram iudaei latine
usitatus apud nos uocant. facere tale aliquid non licebat. Una autem
sabbati maria magdalenae uenit mane cum adhuc tenebrae essent ad
monumentum & uidit lapidem sublatum a monumento; Una sabbati
est quem iam diem dominicum propter dñi resurrectionem mos
xpianus appellat. quem mattheus solus in euangelistis primam sabbati
nominauit; Currit ergo & uenit ad simonem petrum & ad alium disci-
pulum quem amabat ihu & dicit eis. Tulerunt dñm de monumento &
nescimus ubi posuerunt eum; nonnulli codices & iam greci habent;
- Tulerunt dñm meum. quod uideri dictum potest pro pensiose carita-
tis uel famulatus affectu. sed hoc in pluribus codicibus quos in promptu
habuimus non inuenimus; Exit ergo petrus & ille alius discipulus & ue-
nerunt ad monumentum; Currebant autem duo simul & ille alius discipulus

praecucurrit citius petro & uenit primus ad monumentum; aduertens
 dabit & commendanda recapitulatio. quomodo reditum est ad id quod
 fuerat praetermissum & tamen quasi hoc sequeretur adiunctum est; cum
 enim iam dixisset uenerunt ad monumentum; regressus est ut narrare
 quomodo uenerint atq. ait; currebant autem duos simul & cetera ubi ostendit
 quod praecurrens ad monumentum prior uenerit alius ille discipulus
 quem seipsum significat. sed tamquam de alio cuncta narrat; & cum se in-
 clinasset inquit. uidit posita linteamina. non tamen introiit; uenit ergo
 simon petrus sequens eum & introiit in monumentum & uidit linteamina
 posita & sudarium quod fuerat super caput eius. non cum linteaminibus
 positum sed separatim in uolutum in unum locum; putamus ne nihil ista
 significant. nequaquam id putauerim. sed ad alia festinamus in quibus
 immorari quaestiois uel obscuritatis alicuius necessitate compellimur;
 nam ista quae per se ipsa manifesta sunt. quid singula & iam significant
 quaerere? scilicet quidem deliciae sunt. sed otiosorum. quod non sumus nos;
 tunc ergo introiit & ille discipulus qui uenerat primus ad monumentum;
 prior uenit & posterior intrauit. neq. hoc utiq. uacat. sed mihi ad ista non
 uacat; & uidit inquit & credidit; hic nonnulli parum ad tendentes putant
 hoc iohannem credidisse quod ihesus resurrexit. sed quod sequitur non hoc
 indicat; quid sibi enim uult quod statim adiunxit? Nondum enim scie-
 bant scripturam. quia oportet eum a mortuis resurgere. non ergo eum
 credidit resurrexisse. quem nesciebat oportere resurgere; quid ergo
 uidit? quid credidit? uidit scilicet inane monumentum. & credidit quod
 dixerat mulier eum de monumento esse sublatum; nondum enim scie-
 bant scripturam. quia oportet eum a mortuis resurgere. & ideo quan-
 do id ab ipso domino audiebant. quamuis apertissime diceretur. consuetudine
 audiendi ab illo parabolas non intellegebant & aliquid aliud eum signi-
 ficare credebant; sed ea quae sequuntur. in sermone alium differant.

**INCIPIT SERMO C. XXI. DE EO QUOD DICIT ABIERUNT
 ERGO ITERUM AD SEMETIPSOS DISCIPULI USQ. AD
 BEATI QUI NON UIDERUNT ET CREDIDERUNT**

Sublatum esse dominum de monumento discipulis eius petro & iohanni
 nuntiauerat maria magdalenae. quo illi uenientes inuenerunt sola
 linteamina quibus corpus fuerat inuolutum; & quid aliud credere
 potuerunt nisi quod dixerat. quod & iam ipsa crediderat; Abierunt
 ergo iterum ad semetipsos discipuli. id est ubi habitabant & unde ad
 monumentum cucurrerant; maria autem stabat ad monumentum